

ARCHEOLOGIENOTA

WEVELGEM NIEUWSTRAAT (prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Sarah
DALLE

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016F178

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: Durabrik Bouwbedrijven, Landegemstraat 10, 9031 Drongen
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Wevelgem Nieuwstraat (zie plan in bijlage 1 en 2 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 107058, Y: 192967; X: 107207, Y: 193161
- ➔ Kadastergegevens: Wevelgem, afdeling 2, sectie B, percelen 643X⁵, 643F⁵ (partim), 643V⁵, 643W⁵ en 643M⁰ (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het grootste deel van het projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk is. Een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven wordt voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan het proefsleuvenonderzoek moeten voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Deze wordt pas eigenaar van het terrein na het verkrijgen van de verkavelingsvergunning, onder opschortende voorwaarde. Dit betekent dat als om één of andere reden de verkavelingsvergunning niet verkregen wordt, de geplande bouwwerken niet zullen doorgaan en de

initiatiefnemer geen eigenaar wordt van het terrein. Het is dus pas na het bekomen van de verkavelingsvergunning dat er effectief een reële bedreiging van het bodemarchief zal optreden en dat een vooronderzoek met ingreep in de bodem aangewezen is. Als de werken niet doorgaan, is *in situ*-behoud de beste optie. Daarnaast zou het uitvoeren van een vooronderzoek met ingreep in de bodem, voorafgaand aan het verkrijgen van de verkavelingsvergunning, aanzienlijke economische schade kunnen betekenen voor de initiatiefnemer mocht blijken dat die door het weigeren van de aanvraag voor verkavelingsvergunning geen eigenaar kan worden van de percelen en zijn bouwplannen niet kan uitvoeren. Tenslotte staat de huidige eigenaar niet toe om de terreinen te betreden (zie bijlage 2). Om voorgaande redenen is het uitgestelde traject een noodzaak.

- **Planafbakening**

Het totale plangebied heeft een oppervlakte van 8140m². De toegangsweg (ca. 840m²) (zie figuur 1) is slechts gemiddeld 9m breed en daardoor minder interessant om te evalueren. De flankerende bomenrij die in deze 9m inbegrepen wordt, blijft deels bestaan. Bij het aantreffen van sporen, zal het bijna steeds fragmentarische structuren betreffen, terwijl uitbreiding van de sleuf niet mogelijk is. Het is bovendien naar stabiliteit en veiligheid toe riskanter om vlakbij bestaande gebouwen te graven, wat moeilijk te vermijden valt in deze sleuf. Er rest dus nog één aaneengesloten blok van ca. 7300m² die voor vooronderzoek in aanmerking komt. Door middel van proefsleuven kan alle nodige informatie verzameld worden die nodig is om een goed gefundeerde inschatting te maken van het archeologische potentieel van het terrein.

Figuur 1: Impressie van de terreintoestand te zien vanaf de weg, verkregen via Google Streetview. Het plangebied betreft de weg met groenbeplanting. (©Google)

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet-limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. Het proefsleuvenonderzoek is succesvol beëindigd wanneer de vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord.

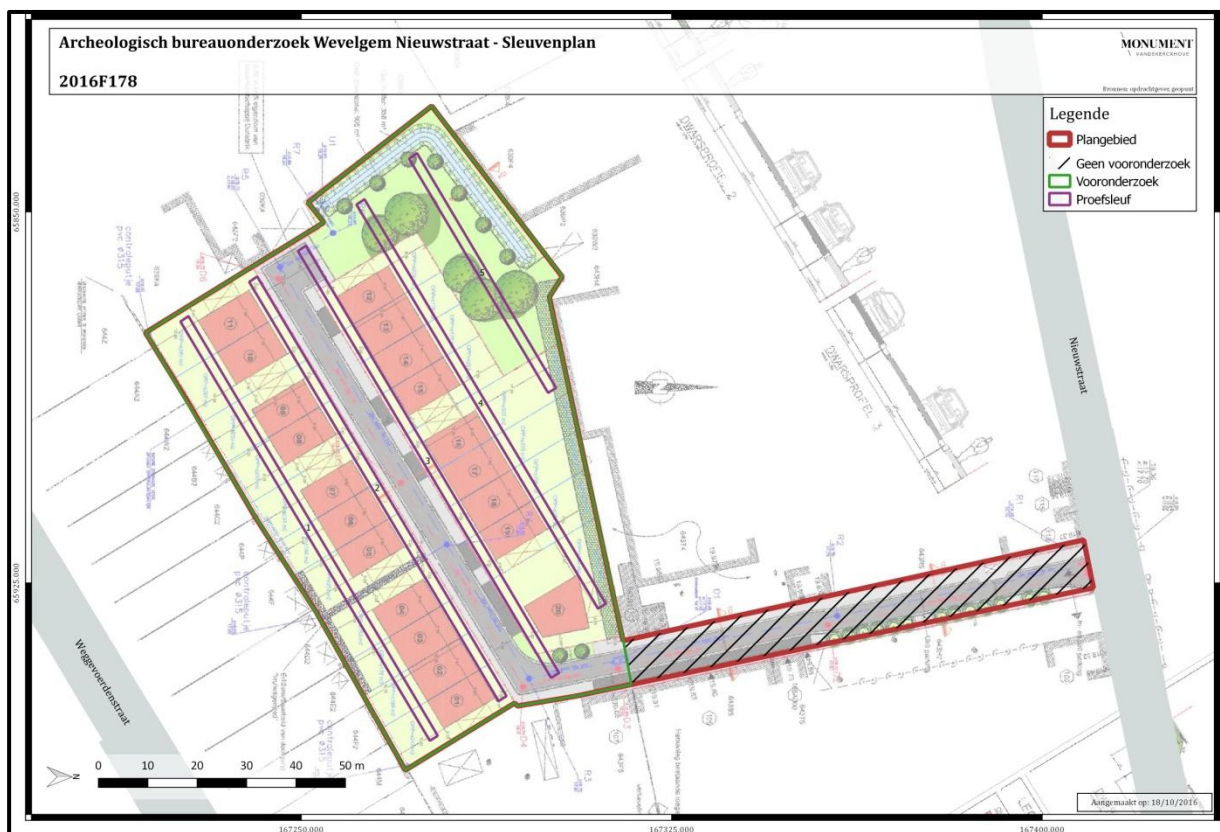
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

- Indien een archeologische site aanwezig is, wat zijn de dimensies daarvan (oppervlakte en diepte)? Is behoud *in situ* mogelijk? Zo ja, op welke manier. Zo neen, aan welke specificatie moet de archeologische opgraving voldoen?

- **Plan van aanpak**

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het geselecteerde deel van het onderzoeksgebied (zie figuur 2 en bijlage 1). Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordoost-zuidwest of noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er in het eerste geval het meeste kans om sporen van landelijke gebouwen uit de metaaltijden, in het tweede geval sporen van gebouwen uit de Romeinse periode en middeleeuwen aan te snijden. Indien mogelijk werd gepoogd de toekomstige funderingen van de woningen te vermijden, met als voorwaarde dat een goede spreiding van de sleuven mogelijk blijft. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein. Op die manier kan er bij het afgraven ook extra aandacht uitgaan naar de al dan niet aanwezigheid van colluvium (lage verwachting wegens vrij vlak gebied). In het gebied valt een bijzondere dichtheid aan neolithische toevalsvondsten op. Speciale aandacht dient daarom uit te gaan naar de eventuele aanwezigheid van neolithische(silex- of aardewerk-)vondsten of sporen, die zich slechts door een zeer gering kleur- of textuurverschil doen opmerken.

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

Figuur 2: Voorgestelde sleuvenplan met 5 sleuven (zie bijlage 1).

Er worden extra volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost. Als bij de uitvoering wordt afgeweken van het sleuvenplan, moet dit gemotiveerd worden in het verslag van resultaten.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Voor de aanvang van het vooronderzoek dient de bouwheer de nog aanwezige schuurtjes en betonning, die sowieso verwijderd worden voor aanvang van de werken, af te breken.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede

Praktijk. Het voorgestelde vooronderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandleembodems en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk moet een aardkundige op afroep beschikbaar zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandleembodems.
- ➔ Bij het aantreffen van silexvondsten, moet tijdens veldwerk of verwerking een steentijdmateriaalspecialist geconsulteerd worden.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Archeologisch bureauonderzoek Wevelgem Nieuwstraat - Bijlage 1 - Sleuvenplan

2016F178

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Plangebied
- Geen vooronderzoek
- Vooronderzoek
- Proefsleuf

65850.000

65925.000

Aangemaakt op: 26/10/2016

167250.000

167325.000

167400.000

25 OKT. 2016

VERKLARING

Ondergetekende:

- 1) Mevrouw **BEKAERT Caroline Alice Julienne**, geboren te Izegem op vijftien juni negentienhonderd achtenvijftig, weduwe van de heer Bernard Masselis, wonende te 8560 Wevelgem, Nieuwstraat 107.
- 2) De heer **MASSELIS Toon**, geboren te Izegem op tien september negentienhonderd vierentachtig, wonende te 8530 Harelbeke, Zandbergstraat 146 bus 101.
- 3) De heer **MASSELIS Daan Gerard**, geboren te Izegem op vijf januari negentienhonderd zevenentachtig, wonende te 8560 Wevelgem, Lauwestraat 122.

eigenaars van:

GEMEENTE Wevelgem.

Percelen grond gelegen te Wevelgem in de Nieuwstraat tss huisnummer 103 - 113,
kadastraal bekend: Wevelgem 2de afdeling, sectie B, perceelnrs B643m, B643f5 (deel van),
B643x5.

verklaar hierbij dat er geen enkel veldwerk (boringen, proefsleuven, proefputten) in het kader van de opmaak van een archeologienota kan plaatsvinden zolang de gronden niet officieel in eigendom zijn van Durabrik Bouwbedrijven nv.

De gronden blijven zolang in gebruik door mij en zijn niet toegankelijk voor derden.

De eigendom van voormelde grond zal niet overgedragen worden aan Durabrik Bouwbedrijven nv zolang geen definitieve en uitvoerbare verkavelingsvergunning is bekomen.

Gedaan te Wevelgem op 21/10/2016.

- 1) Mevrouw **BEKAERT Caroline Alice Julienne**,

- 2) De heer **MASSELIS Toon**

- 3) De heer **MASSELIS Daan Gerard**